

Tampereen kaupungin lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta (Mobiililaitteet)

Onko teillä lausuttavaa esityksen 29 pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

Lakimuutos on Tampereen kaupungin näkökulmasta hyvä ja kannatettava asia. Esitys selkeyttäisi tulkintoja mobiililaitteiden käytön osalta, mikä on omiaan parantamaan oppilaiden yhdenvertaisuutta. Yksiselitteinen lainsäädäntö, jolla kielletään puhelimen käyttö koulupäivän aikana muuhun kuin opetukseen yhdenmukaistaisi kuntien toimintatapoja. Yksiselitteinen kieltäminen rauhoittaisi oppitunteja, vähentäisi opettajien turhia tulkintatilanteita luokissa sekä lisäisi oppilaiden mahdollisuuksia liikkumiseen ja kasvokkain kohtaamisiin välitunneilla.

Tampereen kaupungin näkemys on, että välitunnit tulisi ottaa mukaan, jolloin kieltäminen koskisi koko koulupäivää. Tämä olisi Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan selkeämpi kaikkien osapuolten kannalta eikä edellyttäisi opetuksen järjestäjältä tai koululta paikallisia tarkennuksia.

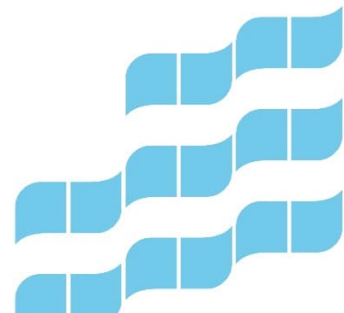
Järjestyssääntöjen osalta huomioitavaa kaupungin tasolla on, että perusopetusjohtajan vahvistamien, koko kaupunkia koskeviin järjestyssääntöihin tulee lisätä yleiset tarkennukset puheena olevan lain tullessa voimaan. Rehtorit veloitetaan tekemään päätöksellä koulukohtaiset tarkennukset käytännön järjestelyistä esim. välituntien ja ruokailujen osalta. Kaupunkikohtaisissa järjestyssäännöissä tulee kuitenkin antaa yleislinjaus myös välitunneista.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 36 d pykälään koskien puhelimia ja muita mobiililaitteita?

Tämä ei muuttaisi nykytilannetta. Nykyäänkin, jos puhelimella tai mobiililaitteella häiritään, se voidaan kieltää ja ottaa pois, jos kieltäminen ei riitä. Esityksessä todetaan, että lakiuudistuksen tavoitteena on vahvistaa opettajien ja rehtoreiden toimivaltuuksia puuttua oppilaan oman puhelimen tai muun mobiililaitteen käyttöön koulupäivän aikana. Tässä Tampereen kaupunki näkee haasteita.

Perusopetuslain mukaiset kurinpitotoimet ovat usein hallinnollisia päätöksiä ja kirjauksia vaativia, eivätkä siksi ole nopeasti toteutettavissa arjen tilanteissa. Lakiesitys sallii oppilaiden pitää puhelimia ja mobiililaitteita mukanaan koulussa, mutta ei määrittele seuraamuksia, jos oppilas ei noudata lakia. Haasteita syntyy myös, kun oppilas häiritsee oppituntia puhelimen käytöllä, ja opettaja joutuu ottamaan laitteen haltuun ilman oppilaan suostumusta. Voimankäyttö ei ole sallittua tässä tilanteessa, vaan tilanne pyritään ratkaisemaan keskustelemalla ja neuvottelemalla. Kurinpito- ja turvaamistoimista voi näin syntyä tilanne, jossa lain kirjaimella ei ole suurta merkitystä valvonnan ja rangaistuksen/seuraamusten puuttumisen vuoksi, kuten pyöräilykypärälain kohdalla. Näyttäisi nyt siltä, että opettajien ja rehtoreiden toimivaltuuksia ei ole vahvistettu. Kurinpito-, seuraamus- ja turvaamistoimia tulisi selkeyttää lakitekstiin.

Onko teillä muita huomioita puhelimia ja muita mobiililaitteita koskeviin ehdotuksiin?

Opettajan autonomia opetusmenetelmien ja -välineiden osalta säilyy. Puhelimia voi edelleen käyttää opettajan tai rehtorin luvalla oppimisen edistämiseksi.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 41 a-d ja 42 d pykäläin koskien aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa?

Aluehallintoviraston puuttumistoimet vahvistavat oppilaan oikeusturvaa. Laillisuusvalvonnan tiukentuminen ja selkeytyminen on tervetullut keino ohjata niin koulutuksenjärjestäjän toimintaa läpinäkyväksi ja yhdenvertaiseksi kuin myös selkiyttää oppilaille ja heidän huoltajilleen toimintaperiaatteiden lainmukaisuutta. Aluehallintoviranomainen saisi oikeuden ottaa oma-aloitteisesti tutkittavaksi, onko opetus järjestetty lain mukaisesti. Miten ja millaisissa tilanteissa oma-aloitteinen valvonta tulee kysymykseen? Kuka valvoo ja miten? Voiko kunta valittaa saamastaan päätöksestä? Uusia laillisuusvalvontaa koskevia ehdotuksia on syytä arvioida huolellisemmin suhteessa ylimpien laillisuusvalvojen tehtäviin ja toimivaltaan. Esityksessä ei oteta esimerkiksi lainkaan huomioon eduskunnan oikeusasiamiehen oikeutta ottaa laillisuusvalvontaansa kuuluvan asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteestaan.

Uusia laillisuusvalvontaa koskevia ehdotuksia olisi syytä arvioida nyt tehtyä huolellisemmin suhteessa ylimpien laillisuusvalvojen tehtäviin ja toimivaltaan. Esityksessä ei esimerkiksi oteta lainkaan huomioon eduskunnan oikeusasiamiehen oikeutta ottaa laillisuusvalvontaansa kuuluvan asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteestaan.

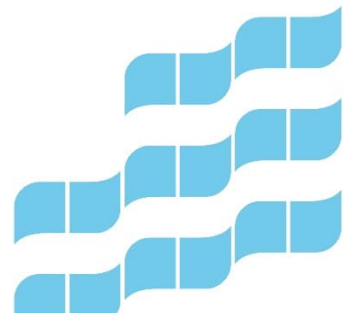
Onko teillä muita huomioita aluehallintovirastojen laillisuusvalvontaa koskeviin ehdotuksiin?

Aluehallintovirastojen uusia toimivaltuuksia kutsutaan sanktioiksi, vaikka kyseessä näyttäisi olevan vastaavat puuttumiskeinot kuin oikeuskanslerilla ja eduskunnan oikeusasiamiehellä (huomion kiinnittäminen, huomautus). Esityksessä todetaankin päällekkäisyys hallintolain hallintokantelua koskevien säännösten kanssa. Päällekkäinen sääntely on lain soveltajalle hämmentävää ja vastoin hyvää lainvalmistelutapaa.

Aluehallintovirastojen tehtävät toisaalta oikaisuvaatimusten käsittelijänä ja toisaalta kanteluiden käsittelijänä (sekä tulevaisuudessa oma-aloitteisten valvontatoimien tekijänä) kaipaavat kirkastamista. Uusi valituskieltosäännös on kyseenalainen keino tähän.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 2 pykälään koskien liikunnallisen elämäntavan lisäämistä esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin?

Liikunnallisen elämäntavan yhteydessä olisi syytä myös tarkastella koululaisten koulupäivän rytmiä ja rakennetta. Koululaisten työpäivää voisi keventää sijoittamalla ennen ja jälkeen oppituntien ohjattuja harrastus- ja ulkoilutunteja sekä pidentämällä lounastaukoa. Näin vähennettäisiin koululaisten yksin kotona viettämää aikaa samalla, kun mahdollistettaisiin ohjattu harrastustoiminta koko ikäryhmälle vanhempien tulotasosta riippumatta. Eheytetty koulupäivä sisältäisi kerhoja ja oppituntien ulkopuolisia aktiviteetteja, jolloin myös ruokailuun jäisi enemmän aikaa. Näin varmistettaisiin myös ruokailukasvatuksen tavoitteiden parempi toteutuminen

Onko teillä muita huomioita liikunnallista elämäntapaa koskevaan ehdotukseen?

Ei muita huomiota.

